

Hlášení podvodů podle zákona o platebním styku

- Předpis**
- Zákon č. 370/2017 Sb., o platebním styku (**ZPS**)
 - Vyhláška č. 163/2014 Sb., o výkonu činnosti bank, spořitelnic a úvěrních družstev a obchodníků s cennými papíry (**vyhláška č. 163/2014 Sb.**)
 - Vyhláška č. 7/2018 Sb., o některých podmínkách výkonu činnosti platební instituce, správce informací o platebním účtu, poskytovatele platebních služeb malého rozsahu, instituce elektronických peněz a vydavatele elektronických peněz malého rozsahu (**vyhláška č. 7/2018 Sb.**)
 - Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2366 ze dne 25. listopadu 2015 o platebních službách na vnitřním trhu, kterou se mění směrnice 2002/65/ES, 2009/110/ES a 2013/36/EU a nařízení (EU) č. 1093/2010 a zrušuje směrnice 2007/64/ES (**PSD2**)

- Ustanovení**
- § 222 ZPS
 - čl. 96 odst. 6 PSD 2

Otázka č. 1

Musí osoba oprávněná poskytovat platební služby sbírat data o podvodech v platebním styku? Jaký rozsah dat je třeba mít k dispozici za rok 2018?

Odpověď Ano, dle § 222 odst. 1 ZPS osoba oprávněná poskytovat platební služby informuje Českou národní banku o podvodech, které v oblasti platebního styku zaznamenala¹.

Vzhledem k tomu, že v roce 2018 nebyla jasná podoba obecných pokynů Evropského orgánu pro bankovnínictví k požadavkům na oznamování údajů o podvodech podle čl. 96 odst. 6 PSD2 (EBA/GL/2018/05) (dále jen „**obecné pokyny**“) a prováděcí předpis dle § 222 odst. 3 nebyl vydán, ve vztahu k roku 2018 postačí mít k dispozici pouze údaje o podvodech ve zjednodušeném rozsahu popsaném dále u otázky č. 2.

Otázka č. 2

V jakém rozsahu a jak osoba oprávněná poskytovat platební služby zasílá data o podvodech České národní bance?

Odpověď Prováděcí vyhláška dle § 222 odst. 3 ZPS (resp. její návrh) prozatím neuvádí podrobnosti k hlášení dat o podvodech a Česká národní banka proto po povinných osobách vyžaduje zaslání dat o podvodech za jednotlivé kalendářní roky v období let 2018² - 2020 pouze ve zjednodušeném rozsahu, aby byly splněny požadavky ustanovení § 222 odst. 1 ZPS i čl. 96 odst. 6 PSD2³, a aby zároveň nedocházelo k nepřiměřené zátěži povinných osob.

Zasílaná data o podvodech v uvedeném období zahrnují celkový počet provedených platebních transakcí, a počet podvodných platebních transakcí,

¹ Jedná se o:

a) provedené neautorizované platební transakce, včetně transakcí vyplývajících ze ztráty, odcizení nebo zneužití citlivých údajů o platbách nebo platebního prostředku, bez ohledu na to, zda je plátce mohl zjistit před provedením platby či nikoliv a zda byly způsobeny hrubou nedbalostí plátce nebo provedeny bez souhlasu plátce; a

b) platební transakce provedené v důsledku toho, že byl plátce zmanipulován podvodníkem k dání platebního příkazu nebo k udělení pokynu k dání platebního příkazu poskytovateli platebních služeb na platební účet, o kterém se v dobré víře domnívá, že patří oprávněnému příjemci.

² Za rok 2018 se v souladu s účinností ZPS zasílají data za období 13. ledna - 31. prosince.

³ Dle kterého „Členské státy zajistí, aby poskytovatelé platebních služeb poskytli svým příslušným orgánům alespoň jednou za rok statistické údaje o podvodech souvisejících s různými způsoby platby. Tyto příslušné orgány tyto údaje poskytnou v souhrnné podobě orgánu EBA a ECB.“

a to v dělení podle jednotlivých druhů transakcí. Těmito jsou úhrady, inkasa a karetní platební transakce. Celkově tak jde o 8 údajů, viz přiložená tabulka:

Položka	Celkový počet platebních transakcí	Počet podvodných platebních transakcí
Úhrady		
Inkasa		
Karetní platební transakce		
Ostatní platební transakce		
Celkem		

Tabulka se zasílá jako soubor ve formátu xls/xlsx prostřednictvím internetového rozhraní České národní banky pro sběr informačních povinností. Vzor tabulky je zveřejněn na stránkách ČNB věnovaných [předpisům k platebnímu styku](#) v části Sdělení, doporučení a seznamy. Vzhledem k automatickému zpracování dat by vzor neměl být nijak měněn ani doplňován, případné doplňující informace uveďte do původního emailu.

Do doby naplnění zmocnění v § 222 odst. 3 ZPS tedy Česká národní banka nevyžaduje, aby jí povinná osoba zasílala všechny údaje o podvodech, které sbírá na základě obecných pokynů. Informace by však povinná osoba měla mít k dispozici tak, aby si je Česká národní banka mohla v případě potřeby vyžádat v rámci výkonu dohledu.

Otázka č. 3

V jaké lhůtě osoba oprávněná poskytovat platební služby zasílá data o podvodech za roky 2018 - 2020 České národní bance?

Odpověď

Vzhledem k tomu, že platné znění § 222 odst. 1 ZPS nestanoví lhůtu pro zaslání dat o podvodech, lze dovodit, že osoba oprávněná poskytovat platební služby by měla České národní bance zaslat data o podvodech bez zbytečného odkladu. Vzhledem k absenci prováděcí úpravy doporučuje Česká národní banka, analogicky k předchozí úpravě v § 222 odst. 1 ZPS⁴, osobám oprávněným poskytovat platební služby zaslat data o podvodech za rok 2018 České národní bance do 30. června 2019. Data o podvodech za roky 2019 - 2020 pak doporučuje Česká národní banka zaslat vždy do 30. dubna za předchozí kalendářní rok.

Význam odpovědi pro její adresáty

Tyto odpovědi vyjadřují názor pracovníků České národní banky. Soud a případně i bankovní rada České národní banky mohou zaujmout odlišný názor.

Kontaktní osoba: Jiří Ambrož (jiri.ambroz@cnb.cz)
Datum: 4. 4. 2019

⁴ Před novelizací tohoto ustanovení zákonem č. 5/2019 Sb., kterým se mění zákon č. 277/2013 Sb., o směnářské činnosti, ve znění zákona č. 183/2017 Sb., a zákon č. 370/2017 Sb., o platebním styku.